

Izglītības un zinātnes
ministrija

Izglītības un zinātnes ministrijas prioritātes ES fondu 2028.-2034. gada investīcijām: bērniem un jauniešiem

Izglītības un zinātnes ministrija

29.09.2026.

NĀKOTNES PRIORITĀTES

4 INVESTĪCIJU VIRZIENI

ar atdevi nozare, citām jomām un valstij

CILVĒKKAPITĀLS

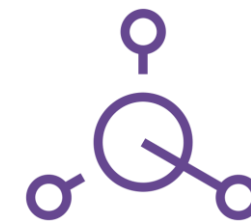
EKONOMIKAI UN DARBA
TIRGUS TRANSFORMĀCIJAI

PAMATPRASMES, IZCILĪBA UN
TALANTU ATTĪSTĪBA

SABIEDRĪBAS NOTURĪBA,
LĪDZDALĪBA UN
DROŠUMSPĒJA

IZGLĪTĪBAS KVALITĀTE UN VIDE

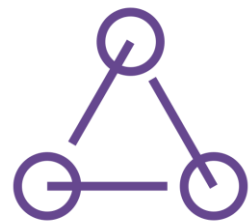

ZINĀTNES KAPACITĀTE UN ATDEVE

DIGITĀLĀ TRANSFORMĀCIJA, MI UN DATU PĀRVALDĪBA

CAURVIJAS PRIORITĀTES

**IEKĻAUJOŠA
PIEEJA**

ILGTSPĒJA

**VALSTS
VALODA**

**DATOS
BALSTĪTA
PĀRVALDĪBA**

INVESTĪCIJAS BĒRNOS UN JAUNIEŠOS

Problemātika bērnu jaunatnes jomā: jauniešu labbūtība, līdzdalības trūkums un infrastruktūras plaisa

Trausla mentālā veselība un zema pilsoniskā līdzdalība:

Bērnu un jauniešu noturību negatīvi ietekmē sociālā izolācija, mentālās grūtības un ģeopolitiskā spriedze, ko pastiprina vāja iesaiste vietējās kopienas lēmumu pieņemšanā un nepietiekams NVO atbalsts.

- 31 % jauniešu nespēj patstāvīgi tikt galā ar nopietnām dzīves problēmām
- Tikai 12 % jauniešu uzskata, ka spēj ietekmēt lēmumus pašvaldībā (Latgalē — vien 7 %); politiskās līdzdalības rādītājs krities no 49 uz 44 punktiem (ICCS)
- 35 % jauniešu neapmierināti ar brīvā laika pavadīšanas vietām; valstī ir mazāk par 10 nacionāla mēroga jaunatnes organizācijām

Mazkustīgums un sporta izglītības atpalcība:

Bērnu vidū kritiski krītas fiziskā sagatavotība un pieaug veselības riski, savukārt sporta izglītības sistēmai trūkst modernu tehnoloģiju audzēkņu fiziskās slodzes monitoringam un traumatisma mazināšanai.

- Tikai 15–20 % bērnu sasniedz ieteicamo fiziskās aktivitātes līmeni (≥ 60 min dienā); pieaug bērnu liekais svars un stājas defekti
- Netiek veikts centralizēts bērnu (īpaši ar funkcionāliem traucējumiem) fizisko spēju monitorings
- Mazāk nekā 8 % sporta skolu pieejams mūsdienīgs digitālais aprīkojums; tikai 12 % treneru izmanto video vai slodzes analītiku

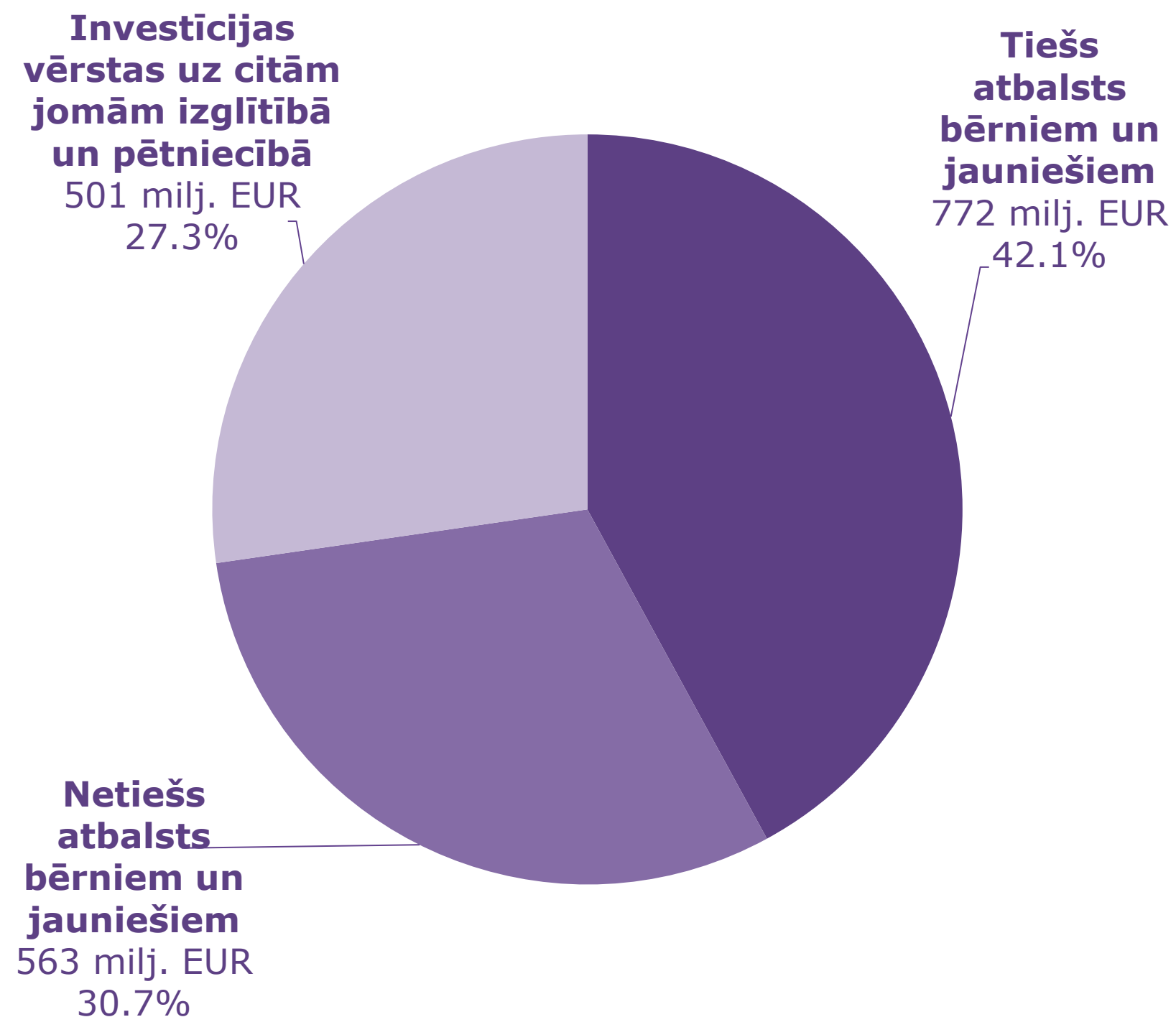

Reģionālā nevienlīdzība un datu sadrumstalotība:

Skolu tīkla pārmaiņas un iekšējā migrācija rada infrastruktūras pārslodzi pilsētu centros un apgrūtina pieejamību reģionu bērniem, vienlaikus sadrumstalotās datu sistēmas neļauj laikus izsekot izglītojamo gaitām.

- Trūkst skolu vietu ietilpības un dienesta viesnīcu novadu un reģionu centros pēc lauku skolu reorganizācijas
- Trūkst mācību līdzekļu vidusskolas padziļinātajosursos; 65 % skolotāju pārmērīgu laiku velta materiālu pašgatavošanai (TALIS)
- Izglītības datu bāzes (VIIS, VPS) nav savietotas platformā, kā dēļ daļa bērnu un jauniešu "pazūd" no uzskaites un atbalsta sistēmas

Pieprasītās investīcijas bērnu un jauniešu atbalstam – 1,3 miljardi EUR

Agrīns attīstības un mācīšanās skrīnings (1.–3. kl.) veikts vismaz 80 % skolēnu un visās pašvaldībās ieviests vienots atbalsta grozs bērniem ar mācīšanās un uzvedības traucējumiem

Priekšlaicīga mācību pārtraukšanas samazinājums līdz 5,0 % (*bāze: 8,8 %*)

"Pieredze 360" ekosistēma: pieejama visās pašvaldībās STEM, interešu un talantu attīstībai

Profesionālās izglītības absolventu nodarbinātības kāpums līdz ≥ 80 % (*bāze: 65,8 %*)

NEET jaunieši (15–29 g.): noturīgi zem ES vidējā līmeņa (*bāze: 10,7 %*)

Pilsoniskās prasmes (ICCS): skolēnu zināšanas un prasmes virs dalībvalstu vidējā līmeņa

Darbs ar jaunatni ieviests 100 izglītības iestādēs 30 pašvaldībās un pieaugusi jauniešu iesaiste NVO un brīvprātīgajā darbā - vismaz 30 % programmas "KODOLS" dalībnieku turpina aktivitāti

Fiziskā pratība: pierādāms bērnu fiziskās sagatavotības un veselīga dzīvesveida paradumu pieaugums

1.1. CILVĒKKAPITĀLS: EKONOMIKAI UN DARBA TIRGUS TRANSFORMĀCIJAI

Galvenās investīcijas

- ❖ **Agrīna NEET riska identificēšana un izejas ceļi:** integrētu datu rīku ieviešana jauniešu savlaicīgai identificēšanai pirms mācību pamešanas un elastīgu atbalsta mehānismu nodrošināšana atgriešanai izglītībā vai iesaistei darba tirgū.
- ❖ Digitālā **karjeras vadība platformā "Tavai karjerai":** vienota digitālā rīka izveide 7.–12. klašu skolēniem (autorizācija caur Skolo.lv), kas nodrošina interešu un talantu testus, personalizētu profesiju izvēli, integrētu moduli "Proti un dari", brīvprātīgā darba iespējas un vecāku iesaistes profilus.
- ❖ **Profesionālās izglītības strukturālā reorganizācija:** profesionālās izglītības iestāžu tīkla konsolidācija un nozaru specializācija atbilstoši reģionu tautsaimniecības pieprasījumam, ieviešot sniegunā un rezultātos balstītu finansēšanas modeli.
- ❖ **Elastīgi izglītības ceļi un piesaiste STEM:** mikroapliecinājumu un kvalifikāciju daļu ieviešana digitālo un zaļo prasmju apguvei, Major/Minor (pamata un papildu specializācijas) modeļa ieviešana augstskolās un mērķēts atbalsts studentiem STEM un IKT virzienos.

KPI, kas vērsti uz bērniem un jauniešiem

NEET jauniešu īpatsvars (15–29 g.): noturīgi zem ES vidējā līmeņa (bāze — 10,7 %, 2024. g.)

Profesionālās izglītības pabeigšana: pieaugums no 64 % (2025. g.) līdz 80 % 2034. gadā

Absolventu nodarbinātība: Profesionālās izglītības iestāžu absolventu nodarbinātības līmenis 6–12 mēnešus pēc pabeigšanas pieaug no 65,82 % līdz ≥ 80 %

Izglītības iestāžu specializācija: 5 profesionālās izglītības iestādes ar skaidru reģionālo un nozaru specializāciju (bāze — 0)

Karjeras platformas aptvere: > 85 % no visiem 7.–12. klašu skolēniem un > 50 % vecāku iesaiste

1.2. CILVĒKKAPITĀLS: PAMATPRASMES, IZCILĪBA UN TALANTU ATTĪSTĪBA

Galvenās investīcijas

- ❖ **Plašāka izglītības pieredze ("Pieredze 360"):** regulāra STEM, pilsoniskās līdzdalības un interešu izglītības un reālās dzīves izaicinājumu apguve partnerībā ar uzņēmumiem un augstskolām (no 5–6 gadu vecuma).
- ❖ **Talantu izcilība un jaunie zinātnieki:** agrīna talantu identificēšana, jauno zinātnieku kustība un mērķēts atbalsts dalībai olimpiādēs un meistarības konkursos (EuroSkills).
- ❖ **Pamatprasmju diagnostika un alternatīvas mācību formas:** agrīns skrīnings sākumskolā, izlīdzinošais atbalsts un alternatīvo mācību formu pieejamība (terapeitiskās klases, tālmācība).
- ❖ **Skolu jaunatnes darbinieki:** individuāls mentorings un atbalsts izglītības iestādēs, lai novērstu mācību pamešanas (PMP) un sociālās atstumtības riskus.
- ❖ **Praktiskā uzņēmējspēja (MūSU):** mācību sociālie uzņēmumi skolās un NVO reālai darba pieredzes, finanšu pratības un caurviju prasmju apguvei.

KPI, kas vērsti uz bērniem un jauniešiem

"Pieredze 360" aptvere: ≥ 90 % izglītojamo ik gadu saņem plašāku pieredzi; ≥ 60 % pabeidz vecumposmam atbilstošu STEM/līdzdalības izaicinājumu; programma ieviesta 100 % pašvaldību

Agrīns attīstības un prasmju skrīnings: ≥ 80 % bērnu 1.–3. klasē veikts attīstības un mācīšanās skrīnings

Sasniegumu dinamika: ≥ 10 % pieaugums skolēnu sasniegumos olimpiādēs; Latvijas sniegums ICCS pilsoniskajās prasmēs — virs ES vidējā; ≥ 95 % bērnu piekļuve alternatīvām mācību formām

Darbs ar jaunatni skolās un MūSU: darbs ar jaunatni ieviests 100 izglītības iestādēs (30 pašvaldībās); izveidoti un darbojas 25 mācību sociālie uzņēmumi

1.3. CILVĒKKAPITĀLS: SABIEDRĪBAS NOTURĪBA, LĪDZDALĪBA UN DROŠUMSPĒJA

Galvenās investīcijas

- ❖ **Krīzes rīcībspēja un dzīvesprasmes ("KODOLS"):** praktiskas gatavības simulācijas, pirmās palīdzības treniņi un nometnes rīcībai ārkārtas situācijās.
- ❖ **Pašvaldību darba ar jaunatni tīkls:** telpu un centru labiekārtošana pagastos un skolās, reģionālie metodiķi un 5 vienas pieturas aģentūras.
- ❖ **Virtuālais jauniešu centrs:** vienota nacionālā digitālā platforma attālinātam mentoringam, e-konsultācijām un jauniešu līdzdalībai.
- ❖ **Kognitīvā noturība un pilsoniskā iesaiste:** medijpratība dezinformācijas atpazīšanai, brīvprātīgais darbs (ar 40 % fokusu uz laukiem/pierobežu) un jaunatnes NVO inkubators.
- ❖ **Bērnu un jauniešu fiziskā pratība:** regulāru fizisko aktivitāšu un veselības profilakses programmas skolās, tostarp pielāgots sports bērniem ar invaliditāti.

KPI, kas vērsti uz bērniem un jauniešiem

Noturības programmas ("KODOLS") efektivitāte:
≥ 70 % dalībnieku pieaug krīzes rīcības prasmes un psiholoģiskā noturība; ≥ 30 % turpina brīvprātīgo darbu 6–12 mēnešus pēc programmas; ≥ 50 % NVO iniciatīvu darbojas ilgtermiņā

Strukturēts darbs ar jaunatni 100 % pašvaldību, 5 vienas pieturas aģentūras un aktīva virtuālā platforma

Jauniešu centru apmeklējums (13–25 g.):
dubultošanās no 12 % uz ≥ 25 %; neapmierinātība ar brīvā laika vietām samazinās no 35 % uz ≤ 25%

Psihoemocionālā labbūtība un līdzdalība:
jauniešu īpatsvars, kam grūti tikt galā ar dzīves problēmām, krītas no 31 % uz ≤ 25 %; spēja ietekmēt vietējos lēmumus pieaug no 12 % uz ≥ 16%

Fiziskā aktivitāte: regulāri aktīvo iedzīvotāju īpatsvars pieaug no 38 % uz 60 % (neaktīvo kritums no 33 % uz 15 %); uzlabota bērnu un jauniešu fiziskā pratība

2. IZGLĪTĪBAS KVALITĀTE UN VIDE

Galvenās investīcijas

- ❖ **Profesionālās izglītības vide un laboratorijas:** mūsdienīgu laboratoriju, simulatoru un STEM telpu modernizācija atbilstoši augsto tehnoloģiju un aizsardzības nozaru prasībām.
- ❖ **Izglītības reģionālā pieejamība un dienesta viesnīcas:** dienesta viesnīcu paplašināšana un labiekārtošana lauku jauniešiem, vides pieklūstamība un civilās aizsardzības (patvertņu) prasību ieviešana.
- ❖ **Bērna vajadzībām atbilstošs atbalsts:** vienots pašvaldību pakalpojumu grozs, individuāli atbalsta plāni un asistīvās/digitālās tehnoloģijas bērniem ar speciālām vajadzībām un uzvedības grūtībām.
- ❖ **Droša vide un personāla sagatavotība:** vardarbības prevencijas un krīzes intervences programmas izglītības iestādēs; mērķēta pedagogu, treneru un jaunatnes darbinieku tālākizglītība.
- ❖ **Viedās tehnoloģijas sporta skolās:** biometrijas, video analītikas un slodzes monitoringa rīku ieviešana (80 iestādēs) bērnu pārslodzes traumu prevencijai un talantu noturēšanai sportā.

KPI, kas vērsti uz bērniem un jauniešiem

Infrastruktūras pieejamība: modernizēta profesionālās izglītības iestāžu mācību vide un labiekārtotas dienesta viesnīcas audzēkņiem visos reģionos

Iekļaujošais grozs un priekšlaicīgas mācību pamešanas samazināšana: vienots atbalsta grozs pašvaldībās; mazināti vardarbības un uzvedības riski; priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas samazinājums no 8,8 % (2025. g.) līdz 5 % 2034. gadā

Pedagogu un jaunatnes darbinieku sagatavotība: sagatavoti speciālisti prioritārajās jomās, iekļaujošajā izglītībā un darbā ar bērniem ar funkcionāliem traucējumiem

Viedās tehnoloģijas sportā: viedie rīki un aprīkojums ieviesti 80 sporta izglītības iestādēs, nodrošinot regulāru slodzes monitoringu vismaz 60 000 audzēkņu

Izglītības un zinātnes
ministrija

PALDIES!

IZM_gov_lv

Izglitibas.ministrija

izglitibasministrija